

				1(29)
Upprättad av <i>DJ, OL</i> 2004-12-01	Ansvarig <i>PH</i>	Id nr <i>PLV X</i>	Beslutad av <i>KF åååå-mm-dd</i>	

Handlingsprogram

– enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor

Nacka kommun
Räddningstjänsten i Nacka

*Remissutgåva
december 2004*

Postadress	Besöksadress	Telefon		E-post
Nacka kommun	Järla skolväg 2	Växel	08-718 80 00	Nacka.brandforsvar@nacka.se
131 81 Nacka		Direkt	08-718 80 95	www.nacka.se
		Fax	08-718 80 76	Organisationsnummer
				212000-0167

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
1.1	Syfte	3
1.2	Avgränsning	3
1.3	Målstyrning	3
2	Lag (2003:778) om skydd mot olyckor – nationella mål	4
3	Övergripande mål – Nacka kommun	5
4	Nacka kommun – En säker och trygg kommun	6
5	Riskbild i Nacka kommun	7
5.1	Riskinventering	7
5.2	Förteckning över särskilda objekt	9
5.3	Hamnar och dess gränser i vatten	10
6	Räddningstjänsten i Nacka kommun	11
6.1	Styrdokument	11
6.2	Kritiska framgångsfaktorer och processorganisation	11
6.3	Organisationens roll i kommunen	14
6.4	Personal	14
6.5	Samverkan	16
7	Räddningstjänsten - huvudprocesser	17
7.1	Planera och leda verksamheten	17
7.2	Informera och utbilda externt	18
7.3	Medverkan i samhällsprocessen	19
7.4	Tillsyn	20
7.5	Förbereda och utveckla material	22
7.6	Förbereda insats	23
7.7	Utföra räddningsinsats	24
8	Räddningstjänsten – stödprocesser	27
8.1	Rekrytera och utveckla personal	27
8.2	Följa upp och förbättra	27
8.3	Administrera	27
9	Alarmering	28
10	Sotningsverksamheten	29
10.1	Brandskyddskontroll	29
10.2	Rengöring	29

1 Inledning

1.1 Syfte

Föreliggande dokument är ett handlingsprogram enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor och innefattar förebyggande verksamhet och räddningstjänst kopplat till olyckor som kan föranleda räddningsinsats.

Handlingsprogrammet skall redovisa:

- kommunens mål för räddningstjänstverksamheten
- de risker i kommunen som kan föranleda räddningsinsatser
- hur kommunens förebyggande verksamhet är ordnad och hur den planeras samt uppgifter om samverkan med andra kommuner, statliga myndigheter och enskilda
- vilken förmåga kommunen har och avser att skaffa sig för att genomföra räddningsinsatser i fred och under höjd beredskap samt uppgifter om samverkan och i förekommande fall om hamnar och dess gränser i vatten

1.2 Avgränsning

Handlingsprogrammet omfattar endast Räddningstjänsten i Nackas verksamhetsområde.

1.3 Målstyrning

Kommunens räddningstjänstverksamhet utgår och styrs dels av lagstiftningens nationella mål, dels av Nacka kommuns övergripande mål samt Tekniska nämndens inriktnings- och effektmål.

2 Lag (2003:778) om skydd mot olyckor – nationella mål

Två nationella mål är riktninggivande för det allmännas ansvar samt skall vara övergripande och kunna brytas ned av den kommunala räddningstjänsten.

Nationellt säkerhetsmål

- ...att i hela landet bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredställande och likvärdigt skydd

Nationellt prestationsmål

- Räddningstjänsten skall planeras och organiseras så att räddningsinsatser kan genomföras inom godtagbar tid och på ett effektivt sätt

3 Övergripande mål – Nacka kommun

Kommunens övergripande mål som direkt anknyter till arbetet för skydd mot olyckor som kan föranleda räddningsinsats är:

- God kommunal service
- Effektivt resursutnyttjande
- God livsmiljö och långsiktigt hållbar utveckling.
- Trygg och säker kommun

Tekniska nämnden är den nämnd som ansvarar för kommunens räddningstjänst. Tekniska nämndens ansvarsområde och uppgifter regleras i särskilt reglemente.

Tekniska nämndens har följande styrande inriktningsmål och effektmål för kommunens räddningstjänst:

Inriktningsmål

- Minimera skador på människor, egendom och miljö vid bränder och andra olyckor
- Genom förebyggande verksamhet minska antalet bränder och olyckor

Effektmål

- Kommunens verksamhet skall känna tilltro till räddningstjänstens förmåga att bistå vid brand och olyckor
- Antalet bränder och olyckor skall minskas

Effektmålen mäts genom attitydundersökningar och genom intern statistik. Nacka kommuns mål är att minst 75 % av invånarna i samtliga kommundelar skall känna trygghet avseende räddningstjänstens förmåga att bistå vid brand och olyckor. I de senaste årens attitydundersökningar har mellan 75 till 85 % känt tilltro till kommunens räddningstjänst.

4 Nacka kommun – En säker och trygg kommun

Nacka kommun utnämndes år 2000 till "En säker och trygg kommun" av WHO (Världshälsoorganisationen) Collaborating Centre on Community Safety Promotion. Utnämningen är ett resultat av ett systematiskt arbete med att minska olycksfallen och samtidigt ett åtagande om att fortsätta med det systematiska arbetet att förhindra olyckor samt begränsa dess konsekvenser.

För att kunna utnämnas till En säker och trygg kommun, "A Safe Community", skall ett antal kriterier uppfyllas. De är idag formulerade som sex punkter:

- En infrastruktur baserad på kommuninvånarnas deltagande och samarbete ledd av en tvärssektoriell grupp som är ansvarig för främjandet av säkerhet i kommunen
- Långsiktiga, varaktiga program omfattande båda könen och alla åldrar, miljöer och situationer
- Program som riktas mot högriskgrupper och högriskmiljöer samt program som främjar säkerhet för utsatta grupper
- Program som dokumenterar skadors frekvens och orsaker
- Utvärdering för att bedöma programmets processer och effekten av förändringar
- Fortgående deltagande i nationella "Safe Community" nätverk (WHO Collaborating Center 2002)

Räddningstjänsten i Nacka arbetar kontinuerligt tillsammans med andra aktörer i Nacka kommun för att uppfylla åtagandet "En säker och trygg kommun".

5 Riskbild i Nacka kommun

Följande avsnitt redovisar de risker i Nacka kommun som kan föranleda räddningsinsats eller på annat sätt kan påverka räddningstjänstens organisation. Riskinventering, riskanalyser och omvärldsanalyser skall uppdateras fortlöpande och på så sätt alltid kunna ligga till grund för handlingsprogram och verksamhetsplaner.

Med begreppet ”risk” avses här sannolikheten för att en viss typ av händelse ska inträffa kopplat till konsekvensen av den aktuella händelsen

Riskerna har inte analyserats fullständigt, dvs. givits en sannolikhet respektive konsekvens, utan har primärt identifierats.

5.1 Riskinventering

5.1.1 Nacka kommun

Nacka kommun är med knappt 80 000 invånare Sveriges 23:e största kommun 2004, sett till invånarantalet. Till skillnad från många andra kommuner i Nackas storlek är Nacka ett utpräglat ”sovsamhälle” med relativt sett få industrier och med merparten av kommuninvånarna arbetandes utanför kommunen.

”Där storstad och skärgård möts” är en slogan för Nacka som stämmer väl in på hur kommunen ser ut rent geografiskt. Inom kommunen finns såväl flerbostads- och villaområden som skärgårdsmiljö och grönområden, vilket också präglar riskbilden inom kommunen. Genom kommunen går Värmdöleden (väg 222) vilken är kraftigt trafikerad, särskilt sommartid, och den är också en primär transportväg för farligt gods (se nedan).

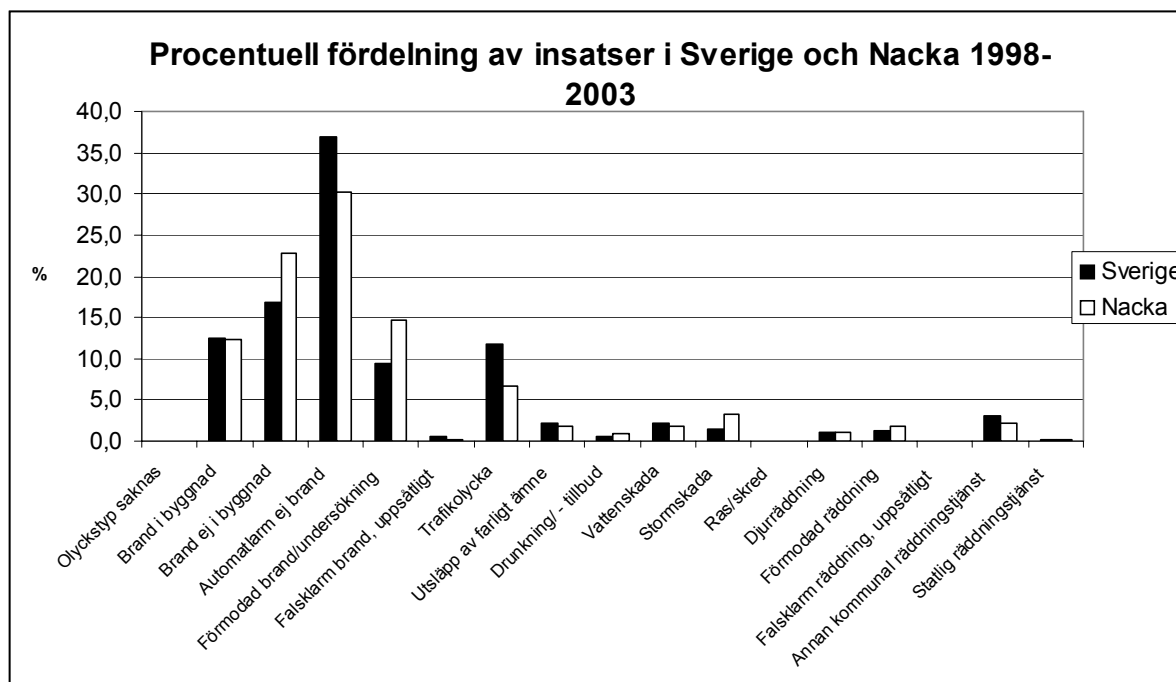
Räddningstjänsten i Nacka har utfört en inventering av händelser som föranlett och kan föranleda en räddningstjänstinsats i Nacka kommun. Inventeringen har dels utgått från räddningstjänstens insatsstatistik, dels från en analys av stora olyckor som bedöms kunna inträffa i Nacka. Anledningen till uppdelningen är att framförallt stora olyckor (dvs. olyckor med allvarliga konsekvenser på hälsa, miljö och/eller egendom) inträffar så sällan att de kanske inte är upptagna i nationell insatsstatistik.

Riskinventeringen i Nacka kommun är uppdelad på dokumenten:

- Riskinventering – insatsstatistik/räddningstjänst Nacka kommun, 2004-11-10
- Riskinventering – ”storolyckor” i Nacka kommun inom räddningstjänstens verksamhetsområde (räddningstjänst), 2004-12-01

Inom Nacka kommun utförs mellan 500 och 700 räddningsinsatser per år, baserat på Statens Räddningsverks (SRV) insatsstatistik mellan 1998 och 2003. Totalt sett utför räddningstjänsten i Nacka mellan 600 och 900 insatser per år om man också räknar med insatser utanför kommungränsen.

I tabellen nedan visas hur räddningstjänstens insatser har fördelats mellan olika insatstyper i Nacka kommun och hela Sverige mellan 1998 och 2003.

Figur 5-1 Procentuell fördelning mellan insatser i Sverige och Nacka kommun mellan 1998 och 2003, www.srv.se

Framförallt är det statistiskt sett tre olyckskategorier där människor i Nacka omkommer och skadas vid händelser som föranlett räddningsinsats; brand i byggnad, trafikolycka samt drunkning.

Storolyckor har identifierats genom olika kategorier huvudsakligen utifrån orsakstyp. Identifieringen baseras delvis på kategorisering från Nationellt centrum för erfarenhetsåterföring från olyckor (NCO).

- Vägtrafikolyckor
- Spårtrafikolyckor
- Flygolyckor
- Sjötrafikolyckor
- Bränder
- Olyckor vid farlig verksamhet (ej brand)
- Naturolyckor
- Övriga olyckor

Utifrån inträffade händelser och incidenter i Nacka kommun och i hela riket bedömer räddningstjänsten att det är mest sannolika storolyckan inom Nacka kommun är en större brand, allvarlig vägtrafikolycka inklusive farligt godsolycka eller spårtrafikolycka med många personer svårt skadade och omkomna. Bedömningen är dock att det inte råder någon förhöjd risk i Nacka kommun med avseende på storolycka. Tendensen i Sverige visar också på en minskning av antalet storolyckor, dock utgör vägtrafikolyckor (t.ex. minibussolyckor) den största delen av storolycksbilden.

5.1.2 Annan kommun

Eftersom Nacka kommun är en del i en storstadsregion och dessutom har samverkansavtal inom räddningstjänst med andra kommuner i regionen utför räddningstjänsten i Nacka kommun flera insatser utanför kommungränsen. Som organisation kan därför räddningstjänsten i Nacka bli

involverad i insatser som inte kan inträffa eller är mindre sannolika att inträffa i Nacka, t.ex. olika typer av storolyckor.

Exempel på sådana olyckor är:

- Brand i tunnelbana
- Farligt godsolycka på järnväg
- Olycka vid farlig verksamhet annan än hantering av petroleumprodukter

Risker i andra kommuner bör vara redovisade mer utförligt i respektive kommuns handlingsprogram eller i annat till handlingsprogrammet kopplat dokument.

5.2 Förteckning över särskilda objekt

5.2.1 Objekt med farlig verksamhet enligt LSO 2 kap. 4 §

Enligt 2 kap. 4 § i Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) ställs särskilda krav på anläggningar där verksamheter vid en olycka kan orsaka allvarliga skador på människor eller miljön, utöver vad som ställs i 2 kap. 2-3 §§ i samma lag. Länsstyrelsen i AB-län har beslutat att följande verksamheter inom Nacka kommun omfattas av detta:

- Bergs oljehamn, Svenska Statoil AB

5.2.2 Objekt som omfattas av "Seveso-lagstiftningen"

"Seveso-lagstiftningen", eller Lag (1999:281) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor som den egentligen heter, med tillhörande förordning omfattar följande verksamheter i Nacka kommun enligt den högre kravnivån:

- Bergs oljehamn, Svenska Statoil AB

Det finns inga objekt i Nacka kommun som omfattas av lagstiftningens lägre kravnivå.

5.2.3 Farligt godstransportvägar

Följande vägar är i hela sin eller delar av sin sträckning rekommenderade transportleder för farligt gods i Nacka kommun:

Primär transportväg:

- Värmdöleden (väg 222)
- Södra Länken
- Hammarby Fabriksväg

Sekundär transportväg:

- Saltsjöbadsleden
- Skönviksvägen
- Ektorpsvägen
- Värmdövägen
- Vallmons väg
- Ormingeleden
- Mensättravägen
- Skarpövägen
- Stockholmsvägen
- Ringvägen

5.3 Hamnar och dess gränser i vatten

Kommunen svarar för räddningstjänst inom ett vattenområde (blå markerat) i Saltsjön med följande gränser:

- Mot öster en linje mellan Lilla Nyckelviken och Stora Fjäderholmarnas sydostspets och mot norr kommungränsen i farleden till före detta Saltsjökvarn.

Figur 5-2 Nacka kommuns hamnar och dess gränser i vattnet inom vilket kommunen ansvarar för räddningstjänst

6 Räddningstjänsten i Nacka kommun

6.1 Styrdokument

6.1.1 Vision

Räddningstjänsten i Nacka skall inom hela sitt verksamhetsområde verka för att:

Liv

- Ingen som bor, verkar eller vistas i kommunen skall omkomma eller allvarligt skadas till följd av en brand eller annan olycka

Miljö

- Allvarliga följdverkningar på miljön inte uppkommer till följd av en brand eller annan olycka i kommunen

Egendom

- Omfattande skador på egendom till följd av en brand eller annan olycka i kommunen inte uppstår

6.1.2 Verksamhetsidé

Räddningstjänsten skall arbeta för att minimera risken för och följderna av bränder och andra olyckor för alla som bor, verkar och vistas i kommunen.

6.1.3 Övergripande mål

Räddningstjänsten skall aktivt medverka till att antalet bränder och andra olyckor samt att skador till följd av dessa fortlöpande minskas. De som bor, verkar och vistas i kommunen skall känna tilltro till räddningstjänstens förmåga att bistå vid brand eller andra olyckor.

6.1.4 Strategi

Den övergripande strategin för Räddningstjänstens verksamhet bygger på *kvalitet, kostnadseffektivitet, samverkan* och *kompetens utveckling*. Det innebär följande:

- Räddningstjänsten skall aktivt påverka samhällsutvecklingen genom att vara ledande inom brand- och säkerhetsfrågor i kommunen
- Räddningstjänsten skall bland annat genom kompetensutvecklingen, tydliga roller och ansvarsfördelning verka för att medarbetarna känner glädje, inspiration och trygghet i sitt arbete
- Räddningstjänsten skall arbeta som en enhetlig organisation i syfte att optimera resurser till nytta för ”kunden”, dvs. de som bor, verkar och vistas i Nacka kommun
- Räddningstjänsten skall aktivt verka för att de som bor, verkar och vistas i kommunen själva skall kunna höja sin säkerhet genom ökad riskmedvetenhet och kunskap
- Räddningstjänsten skall arbeta för att kvalitetssäkra verksamheten. Därigenom ges möjlighet att arbeta på rätt sätt med rätt arbetsuppgifter där ”kunden” är i centrum

6.2 Kritiska framgångsfaktorer och processorganisation

Sedan hösten 2003 arbetar Räddningstjänsten i Nacka med att lägga om organisationen från en traditionell linjeorganisation till en kombinerad linje-/processorganisation. Arbetssättet för att nå en processorienterad organisation följer metodiken ISO 9001:2000 och på sikt skall också verksamheten certifieras.

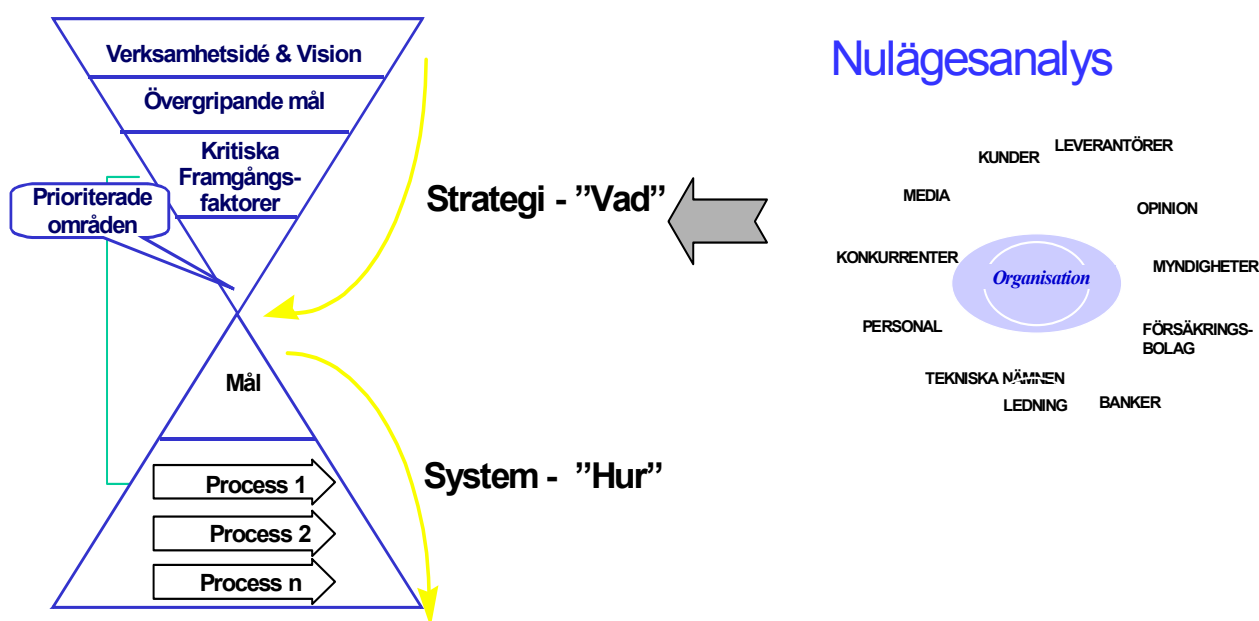
Kritiska framgångsfaktorer har arbetats fram av olika representanter inom räddningstjänstens organisation. Räddningstjänstens kritiska framgångsfaktorer är de förutsättningar som är nödvändiga och tillräckliga för att lyckas med organisationens uppgifter samt för att nå visionen och de långsiktiga målen genom den antagna strategin.

Räddningstjänsten i Nackas kritiska framgångsfaktorer är följande:

- Aktiv omvärldsbevakning med analys som ligger till grund för utveckling
- Tidig påverkan i processer som rör räddningstjänsten
- Välplanerad och tydlig myndighetsutövande
- Professionellt genomförande och uppföljning av räddningsinsats och förebyggande verksamheten
- Tydlig samverkan mellan operativ och förebyggande verksamhet
- Kompetenta och engagerade medarbetare med ändamålsenlig utrustning
- Tydlig ledning, delegering och ansvarsfördelning

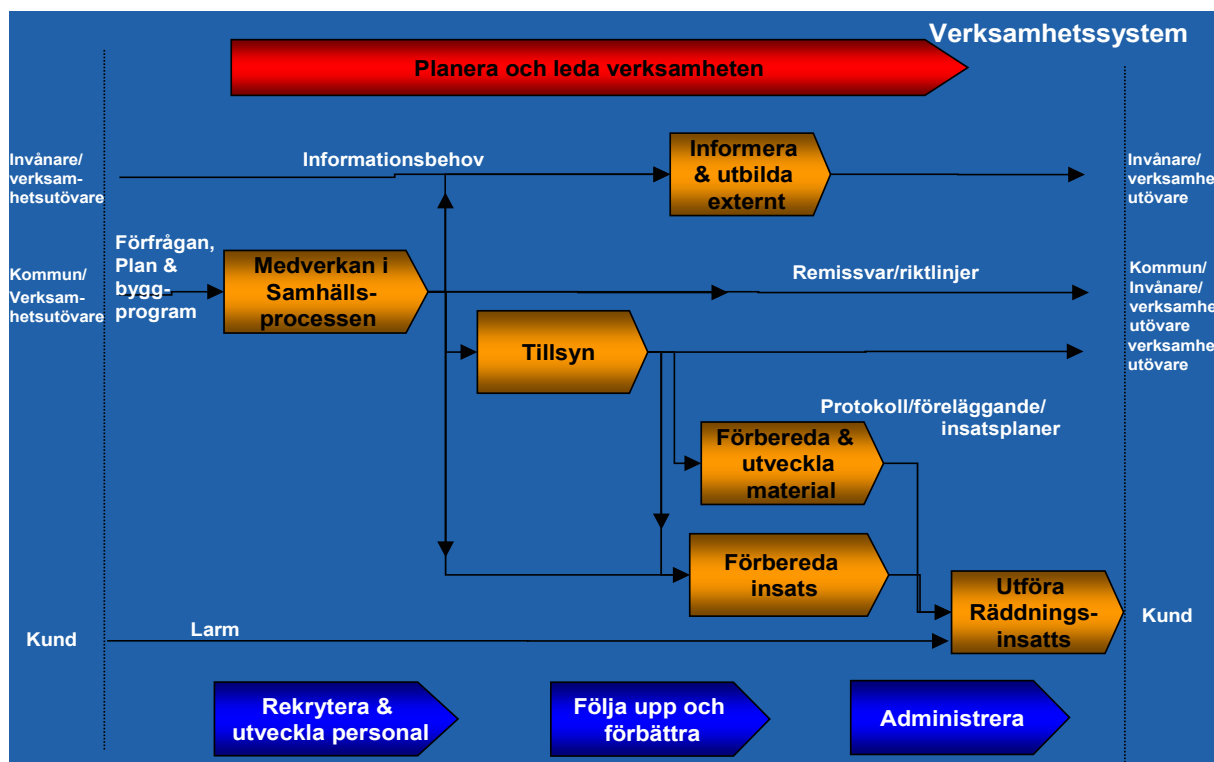
Syftet med en processororienterad organisation är att den tydligare beskriver kunden, tjänsterna/produkterna och arbetsflödet. Med den processororienterade organisationen arbetar man tvärfunktionellt för att skapa ökad förståelse för andra enheter, optimering av gränssnitt och överensstämmelse mellan mål.

Kopplingen mellan organisationens vision, mål m.m. till det processororienterade arbetssättet beskrivs med nedanstående figur. Bilden visar hur de olika delarna i verksamheten och verksamhetsplanerna hänger ihop.

Figur 6-1 Processororienterat arbetssätt

Utifrån tidigare beskrivit styrdokument och kritiska framgångsfaktorer för Räddningstjänsten har organisationens huvudprocesskarta utvecklats:

Figur 6-2 Räddningstjänstens huvudprocesskarta

Processen *Planera och leda verksamheten* är organisationens styr- och ledningsprocess som lägger grunden för hur verksamheten skall organiseras och planeras. I styr- och ledningsprocessen tas det inför varje år fram en övergripande verksamhetsplan, ÖVP, för Räddningstjänsten i Nacka.

Övriga huvudprocesser är:

- *Informera & utbilda externt*
- *Medverkan i samhällsprocessen*
- *Tillsyn*
- *Förbereda & utveckla material*
- *Förbereda räddningsinsats*
- *Utföra räddningsinsats*

Stödprocesser till organisationen är *Rekrytera & utveckla personal*, *Följa upp och förbättra* och *Administrera*.

Samtliga processer har brutits eller skall brytas ned i delprocesser och i sin tur i aktivitetsflöden. Aktivitetsflödena beskriver vad som skall utföras och vem som skall utföra det för att uppnå resultatet. Till varje process finns det framtagna processmål.

I avsnitt 2 till 4 redovisade övergripande mål kan jämföras med de säkerhetsmålen kommunerna skall ta fram enligt lag om skydd mot olyckor. Processmål (se avsnitt 7 *Planera och leda verksamheten*) som inför varje tas fram utifrån den övergripande verksamhetsplanen kan jämföras som prestationsmål enligt lag om skydd mot olyckor.

6.3 Organisationens roll i kommunen

Räddningstjänsten i Nacka kommun är underställd den tekniska nämnden. Linjeorganisationen nedan beskriver verksamhetens beslutsordningen inom Nacka kommun för räddningstjänsten.

Figur 6-3 Räddningstjänstens linjeorganisation

6.4 Personal

Personalen vid räddningstjänsten i kommunen är uppdelad i dagtidsanställd personal och beredskapspersonal.

Personalens roller och funktioner är kopplad till den förmåga respektive process kräver. Istället för att binda sig till renodlade förebyggande och operativa verksamheter är organisationens roll att anpassa sig efter det behov som respektive process kräver.

6.4.1 Personalorganisation

Ledning

1 Räddningschef

Dagtidspersonal

1 Assistent

2 Brandingenjörer

1 Civilingenjör riskhantering/brandingenjör

1 Brandförman

Utöver dessa har räddningstjänsten även projektanställd personal som arbetar dagtid.

Beredskap för att utföra räddningstjänstinsats

Se avsnitt 7.7.1.

Beredskap för att utföra räddningstjänstinsats vid höjd beredskap

Se avsnitt 7.7.2.

Beredskap hos annan kommuns räddningstjänst

Genom samverkansavtal har Nacka kommun vid behov även tillgång till beredskapsresurser vid räddningstjänsterna i Stockholms läns övriga kommuner. Detta gäller även vid höjd beredskap. Se vidare avsnitt 6.5.

6.4.2 Kompetens

Grundtanken är att den person som organisationen finner är lämpad att utföra en viss uppgift också skall kunna utföra den, ”rätt man på rätt plats” om man så vill, under förutsättning att de lagstadgade behörighetskrav uppfylls. Utifrån lagmässiga krav och kommunens egna ambitioner ställs dock vissa formella krav på dokumenterad och godkänd utbildning för att kunna fullgöra vissa givna arbetsuppgifter eller inneha vissa tjänster. De kompetenskrav som ställs på räddningstjänsten kan delas upp i:

- Tjänster inom räddningstjänsten i Nacka kommun
- Tillsyner inom förebyggande verksamhet
- Fullgöra uppgifter som räddningsledare

6.4.2.1 Tjänster inom räddningstjänsten i Nacka

Räddningschef

Räddningschefen skall ha avlagt brandingenjörsexamen enligt högskoleförordningen (1993:100) eller likvärdig utbildning och genomgått Statens räddningsverks påbyggnadsutbildning i räddningstjänst för brandingenjörer eller likvärdig utbildning med godkänt resultat.

Brandingenjör

Anställd som brandingenjör skall ha avlagt brandingenjörsexamen enligt högskoleförordningen (1993:100) eller annan utbildning vilken bedöms som motsvarande.

Brandmästare

Anställd brandmästare skall ha lägst ha genomgått kursen *Räddningsledning- kurs B* vid Statens räddningsverk med godkänt resultat, avlagt brandmästarexamen vid Statens räddningsverk eller genomgått annan utbildning vilken bedöms som likvärdig.

Brandförman

Anställd brandförman skall ha lägst ha genomgått kursen *Räddningsledning- kurs A* vid Statens räddningsverk med godkänt resultat, avlagt brandförmansexamen Statens räddningsverk eller genomgått annan utbildning vilken bedöms som likvärdig.

Brandman

Brandman skall ha genomgått särskild utbildning för heltidsanställd brandman hos Statens räddningsverk, eller genomgått annan utbildning vilken bedöms som likvärdig.

6.4.2.2 Tillsyner inom förebyggande verksamhet

Tillsyn enligt LBE

Den som företrädare för Nacka kommun får utföra tillsyn enligt Lag (1988:868) om brandfarliga och explosiva varor (LBE) inom Nacka kommun i enlighet med 16 § Lag (1988:868) om brandfarliga och explosiva varor (t.o.m. 2004:457) skall vara anställd inom Nacka kommun eller annan kommun och genomgått kursen *Tillsyn och olycksförebyggande- kurs A* vid Statens räddningsverk eller annan utbildning vilken bedöms som likvärdig eller avlagt brandingenjörsexamen.

Tillsynsförrättaren skall dessutom ha en gällande delegation från Tekniska nämnden i Nacka kommun för att få utföra tillsyn.

Tillsyn enligt LSO

Den som företrädare för Nacka kommun får utföra tillsyn enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) inom Nacka kommun i enlighet med 5 kap. 1 § Lag (2003:778) om skydd mot olyckor skall vara anställd inom Nacka kommun eller annan kommun och genomgått kursen *Tillsyn och olycksförebyggande- kurs A* vid Statens räddningsverk eller annan utbildning vilken bedöms som likvärdig eller avlagt brandingenjörsexamen.

Tillsynsförrättaren skall dessutom ha en gällande delegation från Tekniska nämnden i Nacka kommun för att få utföra tillsyn.

6.4.2.3 Fullgöra uppgifter som räddningsledare

De personer som på uppdrag av räddningschefen har utsätts att kunna fullgöra de uppgifter som enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor ankommer på räddningsledare vid kommunal räddningstjänst inom Nacka kommun skall ha behörighet att verka som räddningsledare i enlighet med 3 kap. 9 § Förordning (2003:789) om skydd mot olyckor

Den person som kan fullgöra de uppgifter som ankommer på räddningsledare skall dessutom ha en gällande delegation från räddningschefen i Nacka kommun för att få utföra tillsyn. Om personen är anställd i en annan kommun med vilken Nacka har avtal om gemensam operativ ledningsorganisation för räddningstjänsten skall personen ha en gällande delegation från räddningschefen i aktuell kommun.

6.5 Samverkan

Nacka är en del i Storstockholmsregionen och en förutsättning för att kunna bedriva en effektiv operativ räddningstjänst är det viktigt för Nacka kommun att samverka med kringliggande kommuner. Detta möjliggör att kommunerna vid behov kan utnyttja varandras resurser och kompetenser, bland annat vid större olyckor, samtida olyckor och olyckor som kräver specialresurser. Nacka kommun har därför avtal gällande operativt samarbete i fredstid och under höjd beredskap, både gällande operativ ledningsorganisation och gemensamma operativa resurser.

7 Räddningstjänsten - huvudprocesser

Processerna i föreliggande avsnitt beskriver en uppsättning mätbara aktiviteter som är strukturerade och utformade så att de tillsammans omvandlar ett antal resurser (material, arbetstid, kunskap etc.) till ett definierat resultat till en specifik kund/marknad. Med utgångspunkt från huvudprocesskartan figur 7-1 beskrivs i föreliggande avsnitt hur Räddningstjänstens verksamhet är ordnad.

7.1 Planera och leda verksamheten

Figur 7-1 Processkarta Planera och leda verksamheten

Räddningstjänsten skall inför varje år ta fram en övergripande verksamhetsplan (ÖVP). ÖVP:en grundar sig bl.a. på kommunens och räddningstjänstens övergripande mål, räddningstjänstens styrdokument och kritiska framgångsfaktorer, analyser av kommunens riskbild samt verksamhetens och kommunens behov.

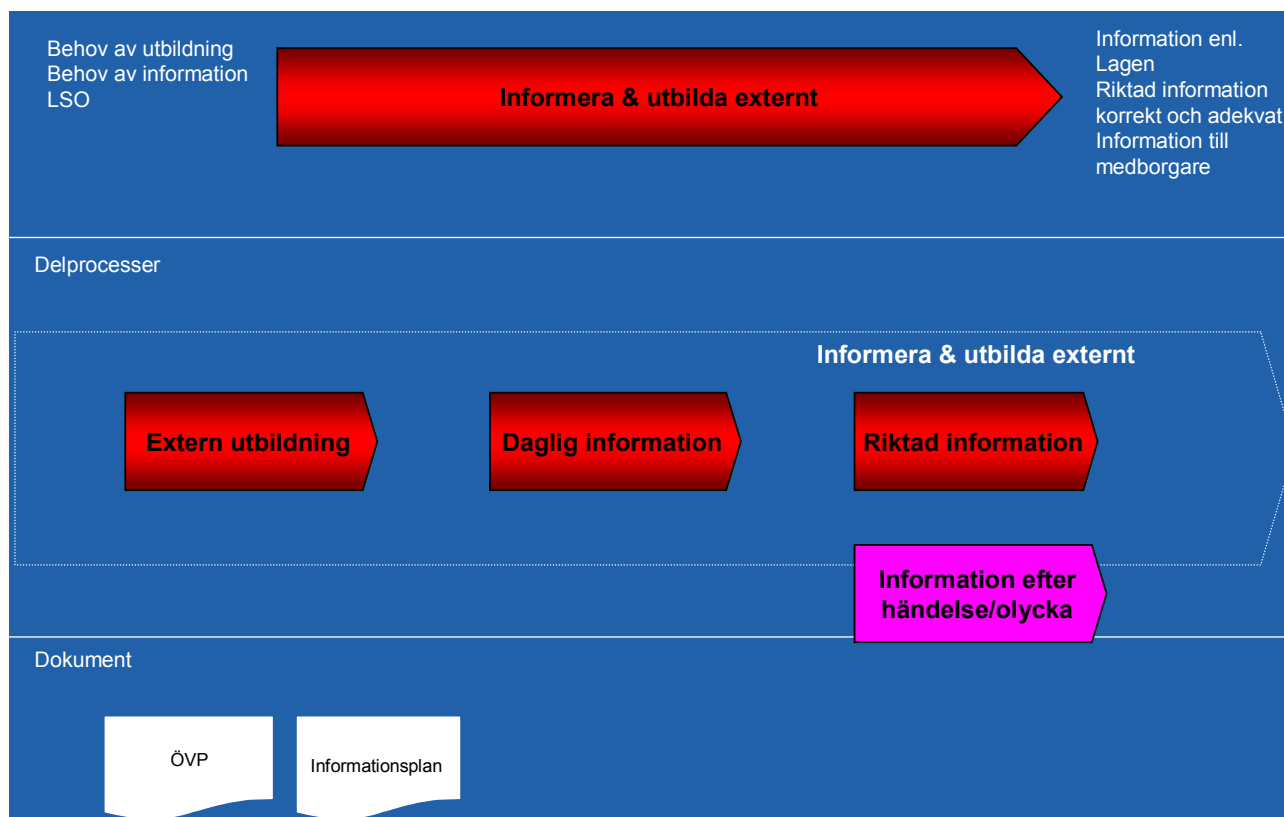
Utifrån ÖVP:en utvecklas verksamhetsplaner och processmål för respektive process. Detta görs inför varje verksamhetsår.

Genom att sätta mål på processer och sedan mäta dem ser man på en detaljerad nivå hur väl räddningstjänsten fungerar, effekter av förbättringar och kan felsöka om något går snett. Det blir även lättare att se resultat genom att mäta måluppfyllelsen. De processmål som tas fram kan ses som ett verktyg som stödjer uppfyllandet av:

- Räddningstjänstens kritiska framgångsfaktorer (Övergripande verksamhetsplan- ÖVP)
- Räddningstjänstens mål och policy (Övergripande verksamhetsplan- ÖVP)

Processmålen skall vara mätbara och vara påverkbara i den process de verkar i.

7.2 Informera och utbilda externt

Figur 7-2 Processkarta Informera och utbilda externt

Räddningstjänsten i Nacka arbetar aktivt med information till allmänheten samt med extern utbildning. Processen Informera och utbilda externt är uppdelad i fyra delprocesser:

- Extern utbildning: Riktad utbildning i brandskydd till företag, skolor, organisationer och kommuninvånare
- Daglig information: Information som bearbetas och besvaras till företag, organisationer, kommuninvånare m.fl. daglig dags
- Riktad information: Information angående skydd och säkerhet till företag, organisationer, kommuninvånare, barn och ungdomar som exempelvis 112-dagar, årskurs 5 dagar, broschyrer till hushåll och fastighetsägare
- Information efter händelse/olycka: Vid behov ges riktad information till företag, organisationer, kommuninvånare m.fl. efter tillbud eller räddningsinsatser där Räddningstjänsten i Nacka har varit involverade (se också avsnitt 7.7 *Process: Utföra räddningsinsats*)

På Räddningstjänsten i Nackas hemsida www.nacka.se ges kontinuerlig information till allmänheten.

7.2.1 Resurser

Minst en medarbetare inom organisationen arbetar heltid med extern utbildning. Beroende på informations- och/eller utbildningsinsats engageras också operativ personal samt och övrig personal från förebyggande verksamheten.

7.2.2 Mål

För processen tas processmål fram inför varje verksamhetsår i processens verksamhetsplan. Processmålen är kopplade till den övergripande verksamhetsplanen.

7.3 Medverkan i samhällsprocessen

Räddningstjänstens ambition är att utveckla sin roll i olika processer som påverkar kommunen och de som bor, vistas och verkar i Nacka kommun. Det innebär bland annat räddningstjänsten får en aktivare roll i frågor som kommunens arbete med trygghet och säkerhet. Exempel på detta kan vara att ingå som en naturlig part i kommunens folkhälsoarbete.

För närvarande kan räddningstjänstens olika medverkan i kommunens ”samhällsprocesser” beskrivas enligt:

- Planprocessen: Räddningstjänstens ingenjörer arbetar i olika skeden med kommunens översikts- och detaljplaner med avseende på risk och säkerhet
- Byggprocessen: Räddningstjänstens ingenjörer arbetar i olika skeden i byggprocessen genom exempelvis deltagande som kommunens sakkunnig inom brand på byggsamråd
- Olika deltagande i arbetet med Nacka ”En säker och trygg kommun” (se avsnitt 4)
- Olika deltagande i kommunens övergripande säkerhetsarbete och i Nacka kommuns huvudprocess *Miljö, Folkhälsa & Säkerhet*

7.3.1 Resurser

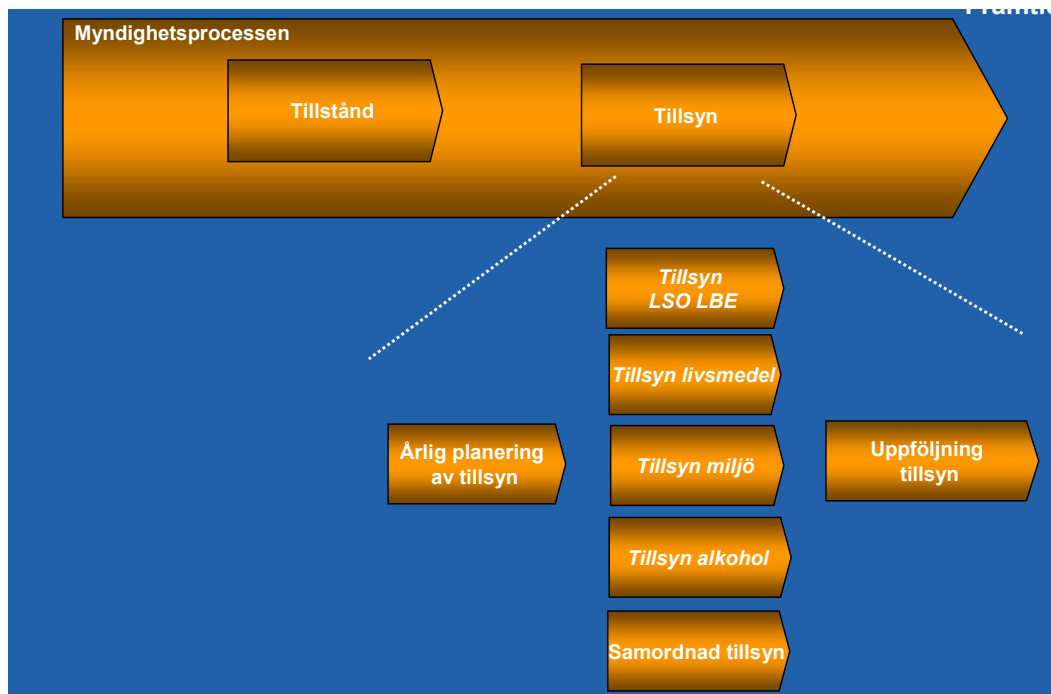
De resurser som avsätts till processen *Medverkan i samhällsprocessen* är kopplade till den personal som arbetar dagtid inom räddningstjänsten.

7.3.2 Mål

För processen tas processmål fram inför varje verksamhetsår i processens verksamhetsplan. Processmålen är kopplade till den övergripande verksamhetsplanen.

7.4 Tillsyn

All tillsyn som bedrivs av Nacka kommun är samordnad i kommunens myndighetsprocess enligt nedan:

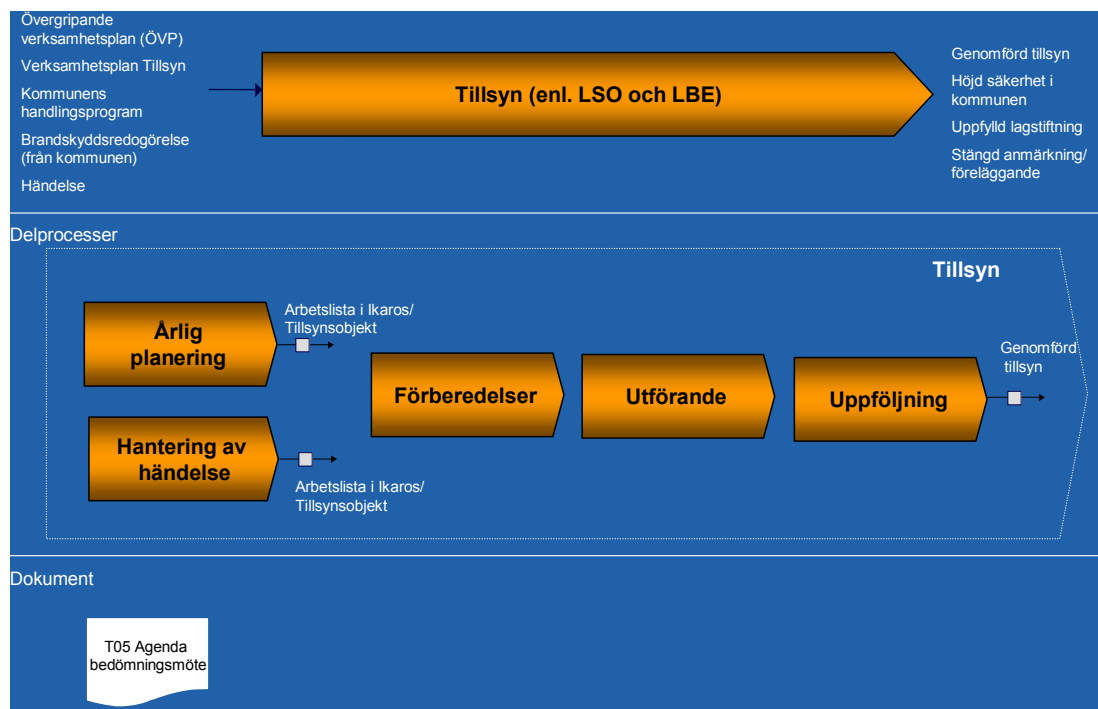

Figur 7-3 Nacka kommuns processkarta för tillsyn

Gemensam planering och uppföljning av Nacka kommuns tillsyn ansvarar kommunens tillsynsansvarige för. Under året sker också vid behov samordnade tillsyner tillsammans med kommunens handläggare. I och med att kommunens tillsyn ligger samlad under en process sker det ett naturligt samarbete och erfarenhetsutbyte mellan kommunens tillsynshandläggare.

Tillsynen som bedrivs enligt Lag (2203:778) om skydd mot olyckor, LSO, samt Lag (1988:868) om brandfarliga och explosiva varor, LBE, planeras och utförs av Räddningstjänsten i Nacka.

Räddningstjänsten i Nacka planerar och utför tillsyn enligt LSO och LBE enligt följande:

Figur 7-4 Processkarta Tillsyn enligt LSO och LBE

Räddningstjänsten har delat upp tillsynsprocessen i delprocesser:

- Årlig planering: Beskriver arbetssätt för att ta fram vilka planerade tillsyner som skall genomföras i kommunen. Som underlag till planeringen ligger skiftlig brandskyddsredogörelse, övergripande verksamhetsplan, verksamhetsplan för tillsyn m.m.
- Hantering av händelse: Händelse är någon form av aktivitet som kan föranleda en/ett oplanerad/oplanerat tillsyn/tillsynsbesök
- Förberedelser inför tillsyn/tillsynsbesök
- Utförande av tillsyn/tillsynsbesök
- Uppföljning av tillsyn/tillsynsbesök

7.4.1 Resurser

Räddningstjänsten avsätter en heltidstjänst för tillsynsverksamheten. Merparten av arbetsuppgifter kopplat till tillsyn utförs av personer med brandingenjörskompetens.

7.4.2 Mål

För processen tas processmål fram inför varje verksamhetsår i processens verksamhetsplan med tillhörande tillsynsplan som beskriver var, hur och när tillsynen utförs. Processmålen är kopplade till den övergripande verksamhetsplanen.

7.5 Förbereda och utveckla material

Räddningstjänstens arbete med processen *Förbereda och utveckla material* är uppdelat efter funktioner enligt följande:

- Samordningsansvarig brandmateriel
- Slangar och armaturer
- Elverktyg och lampor
- Vattenlivräddning
- Fallskydd
- Lyft- och hydraulverktyg
- Rökskydd
- Skum och kem
- Sug och blås
- Sågar och kapar

Målet med ovanstående uppdelning är att skapa en långsiktig planering och ekonomisk hållbar utveckling gällande brandmateriel på Räddningstjänsten i Nacka. Genom uttalade funktionsansvariga för respektive område ska omvärldsbevakningen kunna utföras för att tillse att det finns god framförhållning gällande brandmateriel och erforderlig utbildning. Genom att samla brandmateriel under ett paraply underlättas samordningen och planering och dubbelarbete undviks.

Strategin för att nå målet bygger på ett delegerat ansvar från samordningsansvarig till respektive funktionsansvarig, vilket ger korta beslutsvägar och ”specialkompetens” inom de olika områdena. Den funktionsansvarige kan därigenom ha en god framförhållning inom sitt ansvarsområde samt följa löpande utveckling och därigenom framtida behov.

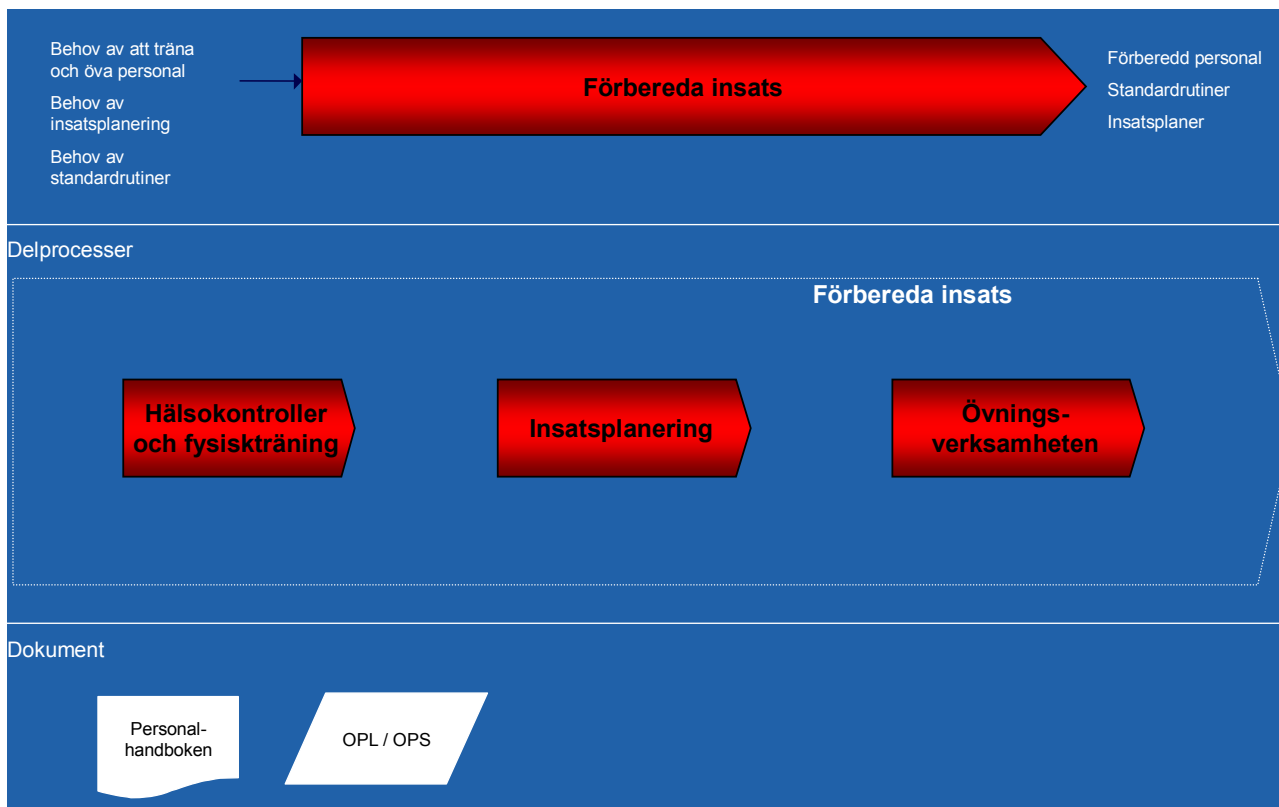
7.5.1 Resurser

Följande arbetssätt kräver resurser i form av två samordningsansvariga, varav räddningschefen har det övergripande ansvaret. För respektive funktion finns det en funktionsansvarig med bl.a. budget och utvecklingsansvar.

7.5.2 Mål

För processen tas processmål fram inför varje verksamhetsår i processens verksamhetsplanen samt i respektive årsbudget. Processmålen är kopplade till den övergripande verksamhetsplanen.

7.6 Förbereda insats

Figur 7-5 Processkarta Förbereda insats

Processen Förbereda insats har delats upp i tre delprocesser:

- Hälsokontroller och fysiskträning: Styrs av regelverk och verksamhetens egna krav
- Insatsplanering: Upprätta insatsplaner/framkörningskort samt genomföra orienteringar, övningar m.m. och skaffa teoretisk kunskap om objekt i kommunen där så krävs
- Övningsverksamheten: Innefattar det som krävs för att personalen på räddningstjänsten skall vara väl förberedd för att klara sina uppgifter. Insatspersonalen skall genomföra övningar som speglar de insatser som uttryckningsnivån ställs inför samt kunna ta tillvara på de slutsatser som dras av utvärderingen av tidigare insatser. Övningsverksamheten har sin grund i kommunens riskbild samt verksamhetens behov, vilket beskrivs i räddningstjänstens översiktliga verksamhetsplan. Inför varje verksamhetsår tas en verksamhetsplan fram för övningsverksamheten.

7.6.1 Resurser

Förutom det arbete som görs under skifttjänstgöring samt av förebyggande personal har räddningstjänsten avsatt en heltidstjänst kopplat till processen Förbereda insats.

7.6.2 Mål

För processen tas processmål fram inför varje verksamhetsår i processens verksamhetsplanen. Processmålen är kopplade till den övergripande verksamhetsplanen.

7.7 Utföra räddningsinsats

Räddningstjänstens process *Utföra räddningsinsats* beskriver vilken förmåga Nacka kommun har. Avsnittet är uppdelat på förmåga under fredstid respektive under höjd beredskap.

System för att utföra olycksförloppsutredningar ligger under processen *Följa och upp förbättra*, men det finns tydliga kopplingar till föreliggande process.

7.7.1 I fredstid

7.7.1.1 Resurser

Följande styrka har räddningstjänsten i Nacka kommun i beredskap för att utföra räddningsinsats dygnet runt:

1 BM (brandmästare)

1 BfH (brandförman)

6 BmH (brandman)

1 RIB* (räddningschef i beredskap)

1 VBI* (vakthavande brandingenjör) + BmH (brandman lop/chaufför)

1 ÖBM* (överbrandmästare) + BmH (brandman lop/chaufför)

*Tjänsterna räddningschef i beredskap (RIB), vakthavande brandingenjör (VBI + en brandman) och överbrandmästare (ÖBM + en brandman) köper Nacka kommun in från Stockholms brandförsvär.

Beredskapen hålls vid Nacka brandstation, Järla skolväg 2 i Nacka, med undantag av * vilka har beredskap på Johannes brandstation i Stockholm..

7.7.1.2 Förmåga

Räddningstjänstens förmåga baseras på olika faktorer varav riskbilden beskrivet i avsnitt 5 utgör den av störst betydelse.

Räddningstjänsten i Nacka skall kunna utföra:

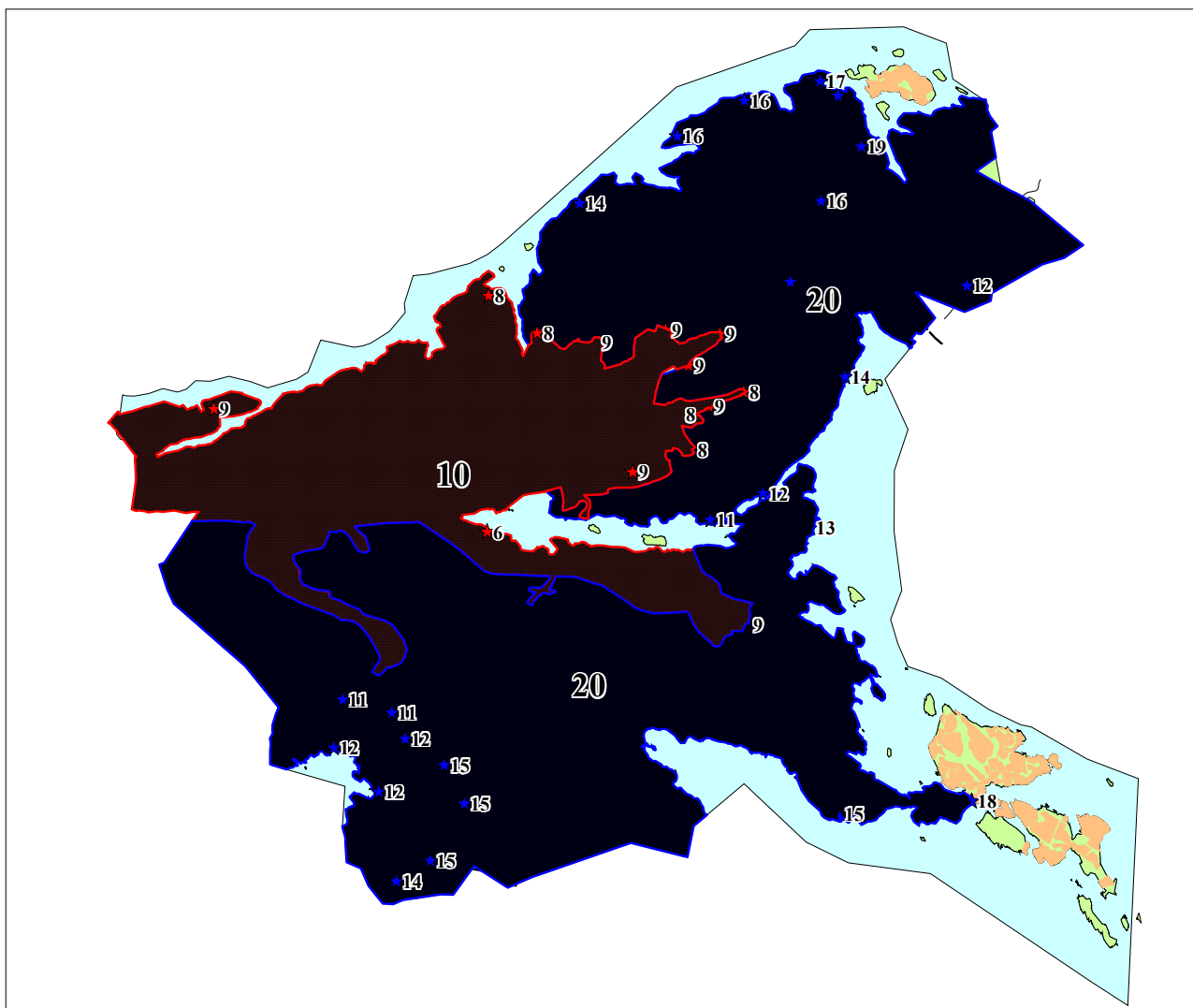
- En samtidig utvändig och invändig livräddningsinsats/släckinsats i all bostadsbebyggelse i Nacka kommun upp till åtta våningar
- En invändig livräddningsinsats/släckinsats i bostadsbebyggelse över åtta våningar
- En utvändig eller invändig livräddningsinsats/släckinsats i begränsad omfattning i kontorshus, industri- och detaljhandelsanläggningar, hotell, vårdanläggningar och samlingslokaler av skilda slag
- Insatser vid farligt gods olyckor med livräddande- och/eller skadebegränsande åtgärder samt begränsning i upplag med brandfarlig vara
- Begränsning av bränder i skog och mark
- Livräddning i kemikalie bemängd miljö
- Undsättning, livräddning och losstagnation av fastklämda och övriga skadebegränsande åtgärder vid olyckor på väg och på Saltsjöbanan
- Insatser vid ras-, skred- och stormolyckor samt översvämningar med livräddande åtgärder och i vissa fall skadebegränsande åtgärder
- Oljebekämpning i vatten som omfattas av kommunal räddningstjänst (se avsnitt 5.3 *Hamnar och dess gränser i vatten*) och på land

- Undsättning med båt på insjöar och inom vatten områden i Saltsjön vars omfattning beskrivs i avsnitt 5.3 *Hamnar och dess gränser i vatten*
- Undsättning med islivräddning på insjöar och inom vatten områden i Saltsjön vars omfattning beskrivs i avsnitt 5.3 *Hamnar och dess gränser i vatten*
- Första hjälpen/omhändertagande av skadade samt upprätta uppsamlingsplats
- Terrängtransport av enstaka skadade till farbar väg

Nacka och Stockholms stad har avtal som innebär att Stockholms brandförsvaret bistår med vattendykare vid räddningsinsatser i Nacka kommun.

Figur 7-7 visar räddningstjänstens körtider till olika områden i Nacka kommun.

Figur 7-7 Räddningstjänstens kör tider i kommunen

Räddningstjänstens ambition är att fortsätta att hålla en anspänningstid på 90 sekunder så länge kvaliteten på räddningsinsatsen inte blir lidande.

7.7.2 Under höjd beredskap

7.7.2.1 Resurser

Basen för räddningstjänsten i Nacka kommun vid höjd beredskap och eventuell upptakt till höjd beredskap är den normala räddningsorganisationen. Utifrån behov avser räddningstjänsten att utöka sin organisation dels med civilpliktiga räddningsmän (utbildade vid Statens räddningsverk), dels med personal och resurser med särskild kompetens som anses behövlig.

Vid höjd beredskap kan organisationen vid behov komma att omfördelas på flera stationer.

7.7.2.2 Förmåga

Räddningstjänsten i Nacka skall under höjd beredskap kunna utföra följande förutom vad som är beskrivit i avsnitt 7.7.1.2 *Förmåga*:

- Upptäckande, utmärkning och röjning av farliga områden
- Indikering, sanering och andra åtgärder för skydd mot kärnvapen och kemiska stridsmedel
- I samverkan med räddningshundar och andra resurser lokalisera och utföra räddningsinsatser i rasområden inklusive skyddsrum
- Delta i åtgärder för första hjälp och transport av skadade samt befolkningskydd

7.7.3 Mål

För processen tas processmål fram inför varje verksamhetsår. Processmålen är kopplade till den övergripande verksamhetsplanen

8 Räddningstjänsten – stödprocesser

Stödprocessernas funktion är att verka som ett stöd till övriga processer samt få dem till att fungera. Det innebär att det initialt inte tas fram några specifika mål och verksamhetsplaner för dessa processer.

8.1 Rekrytera och utveckla personal

Räddningstjänstens rekryteringsgrupp arbetar med rekrytering av personal och vilka rutiner som gäller vid rekrytering. Gruppen arbetar också med vilka krav som skall ställas vid nyrekrytering. Utveckling av personal ligger under respektive process.

8.2 Följa upp och förbättra

Under processen *Följa upp och förbättra* ligger olika övergripande system för räddningstjänstens uppföljning och vad som kan förbättras. Bland annat avses att arbeta med system för följande under denna process:

- Kundutvärderingar
- Temo-undersökningar
- Räddningstjänstens ekonomi- och budget arbete
- Kundklagomål
- Avvikelse- och felrapportering
- Dokumenthanteringsplanen (arkivering)
- Utvecklingssamtal
- Systematiskt arbetsmiljöarbete
- Verksamhetsuppföljning
- Projektuppföljning
- System för olycksförloppsundersökningar

8.3 Administrera

Under processen *Administrera* ligger arbetsuppgifter som:

- Personalplanering
- Fakturering
- Diarieföring
- Posthantering
- Ta emot besökare och telefonsamtal

9 Alarmering

Allmänheten och den enskilde kan vid en olycka larma Räddningstjänsten i Nacka via telefon och nödnumret 112. Uppringaren når SOS Alarm och genom medlyssning från Stockholms brandförsvars ledningsoperatörer larmas de enheter inom räddningstjänsten som bedöms vara lämpliga för att hantera situationen.

Larm kan även inkomma till SOS via automatiska brandlarmsanläggningar.

Vid störningar i telenätet som innebär att 112 trafiken slås ut ska fordon placeras ut på strategiska platser i kommunen så allmänheten ges möjlighet att komma i direktkontakt med personal från räddningstjänsten. Strategiska platser är exempelvis samhällena på Sicklaön, i Saltsjö-Boo samt Älta, Fisksätra och Saltsjöbaden.

10 Sotningsverksamheten

Kompletteras efter beslut i TN 20041208.

10.1 Brandskyddskontroll

10.1.1 Frister

10.1.2 Kompetens

10.2 Rengöring

10.2.1 Frister

10.2.2 Kompetens